

Una prova defensada al Suprem veu l'1-O com l'acte de desobediència civil «més important d'Europa»

Dos pèrits especialistes en accions de resistència civil no-violenta analitzen l'estratègia independentista en base a l'actuació de Jordi Cuixart i Òmnium Cultural

Jordi Cuixart i Jordi Sánchez, a la concentració del 20-S | Adrià Costa

"[L'1 d'octubre] es pot considerar, sense cap mena de dubte, l'acte de desobediència civil més important que s'ha desenvolupat en la història d'Espanya i potser també d'Europa". Aquesta és una de les frases més lapidàries de l'informe pericial que han realitzat John Paul Lederach i Jesús Castañar Pérez, sociòlegs i investigadors especialitzats en resistència civil no-violenta, que han comparegut precisament aquest dimecres al judici de l'1-O al Tribunal Suprem, com a teòrics especialistes.

Com a prova pericial aportada per la defensa de Jordi Cuixart, els investigadors han aportat -i defensat- les seves conclusions sobre l'anàlisi estratègica del procés, centrada en l'aportació de l'entitat independentista i de la del seu president. Una valoració, han puntualitzat, exclusivament basada en els conceptes de resistència civil no-violenta, que es contraposa clarament amb les acusacions de rebel·lió i sedició.

L'informe pericial, han indicat, només busca "analitzar els fets que són objecte d'investigació des

del coneixement especialitzat" de les tècniques de la resistència no-violenta, que defineixen com una "metodologia específica de protesta política".

El concepte de resistència civil

La resistència civil és un tipus d'acció política no institucional que no implica, en cap cas, l'ús de la lluita armada. Aquest és el supòsit base que defensen els dos pèrits en el si de l'informe, per desgranar-lo més endavant i enquadrar-lo en els esdeveniments polítics que, durant els últims anys s'han anat succeint a Catalunya. I és que, segons asseguren, "l'independentisme català té una llarga trajectòria de rebuig a la violència", com s'ha demostrat al llarg del segle XX, però sobretot a partir del 2010.

Ja des del 2012, indiquen els experts, les mobilitzacions organitzades per l'ANC i Òmnium no van ser "pacífiques per casualitat", sinó que hi va haver un "esforç deliberat" perquè fos així, que va evolucionar en forma de serveis d'ordre i material informatiu per evitar incidents al carrer. I és que, segons consta en el seu informe, "l'independentisme ha creat la seva pròpia tradició de mobilització pacífica", i tant l'ANC com Òmnium Cultural defensaven que qualsevol acció violenta "perjudicaria enormement la seva estratègia política".

El 20 de setembre, crides per la pau

El compromís pels valors de la pau, consideren, va ser evident durant tot el 20 i 21 de setembre. "Cuixart va utilitzar Twitter per fer crides a mantenir una actitud pacífica", i per això Òmnium i l'ANC van assumir la responsabilitat de la concentració: "S'ha de considerar com una tàctica per poder controlar una multitud indignada, de manera que en cap moment s'ha d'interpretar com un intent de crear una insurrecció popular". A més, Lederach i Castañar també veuen acreditat que "en cap cas Cuixart ni cap dels altres líders van fer crides" destinades a malmetre els cotxes de la Guàrdia Civil, i que el president d'Òmnium sempre va voler "col·laborar amb la comissió judicial".

"Tàcticament, no tindria sentit un assalt a la conselleria", esgrimeixen els pèrits, ja que això "no seria coherent amb la idea de defensar les institucions catalanes", que era el motiu que havia iniciat les protestes. Estratègicament, indiquen, "tampoc era coherent per aconseguir el suport de la comunitat internacional".

L'1-O, un acte en favor del dret a decidir

Segons els dos experts, l'èxit de l'1-O va ser possible perquè "no s'entenia exclusivament com un acte en favor de la independència, sinó com un acte en favor del dret a decidir". Un principi, remarca a l'informe defensat durant el judici, "totalment en consonància amb els valors democràtics".

Durant la jornada del referèndum, apunten, es van utilitzar diversos tipus de tècniques de resistència no-violenta, que "no impliquen violència". I és que, en aquest aspecte, els dos experts han volgut deixar molt clara una cosa: "Resistència activa no s'ha de confondre amb resistència violenta". Així doncs, "no es poden considerar els fets de l'1-O com un episodi revolucionari violent, ni tan sols com una insurrecció popular", ja que la "qualificació més apropiada" seria la d'un acte de desobediència civil, massiu, en què es va vulnerar "conscient, pacífica i públicament una prohibició".

"S'ha de felicitar, per tant, el poble català per la lliçó de no-violència i contenció que va atorgar al món aquell dia", asseveren, i malgrat algun "cas aïllat de resposta agressiva a la intervenció policial", cosa que "no es pot entendre en cap cas com una resposta violenta organitzada, sinó com una falta de disciplina no-violenta d'algunes persones".

No existeixen documents estratègics sobre el 20-S i 1-O

Lederach i Castañar també conclouen que no existeix cap document estratègic on consti la planificació dels esdeveniments del 20 de setembre i l'1 d'octubre. En aquest sentit, asseguren que documentalment no es pot dir que aquestes dues jornades van ser "planificades estratègicament en els termes i circumstàncies en què finalment es van produir".

La pericial analitza l'acord per a la transició nacional del 2012, el Llibre Blanc per a la Transició Nacional, el full de ruta del 30 de març del 2015, fulles de ruta de l'ANC, el document Enfocats, l'agenda Moleskine, documentació del Pacte Nacional pel Referèndum i el programa electoral de Junts pel Sí. Després d'una acurada anàlisi, conclouen que "la rebel·lió armada i qualsevol forma de violència és totalment incoherent amb l'estratègia independentista catalana".

[despiece]

Qui són, John Paul Lederach i Jesús Castañar Pérez?

Els dos sociòlegs són considerats teòrics especialitzats en mètodes de resistència pacífica no-violenta. Dos referents als Estats Units i a l'estat espanyol, amb nombroses publicacions que els acrediten.

Lederach és llicenciat en història i doctor en sociologia per la Universitat de Colorado, així com actual professor emèrit de construcció de pau internacional al Joan B. Krok Institute for International Peace Studies de la Universitat de Notre Dame, a Indiana, els Estats Units. Ha publicat 18 llibres i sis manuals traduïts en deu llengües, així com nombrosos articles acadèmics i monografies sobre educació per la pau, transformació del conflicte, construcció internacional de la pau i conciliació. Per la seva tasca investigadora, ha rebut importants reconeixements a Amèrica Llatina, Àfrica i Àsia. També ha rebut el títol de doctor honoris causa per la Universitat de Waterloo d'Ottawa, al Canadà.

Castañar és llicenciat en sociologia per la Universitat Complutense de Madrid, i DEA en conflictes polítics i doctor en Investigació Històrica. Ha col·laborat en diverses ponències universitàries, i ha exercit com a entrenador i formador en no-violència per a la ONG sueca SweFOR. Compta amb diversos llibres sobre la història de la no-violència i la teoria de la resistència civil. [/despiece]